



Merkezi yönetim bütçesi Aralık'ta 40,7 milyar TL açık verdi.

Aralık 2019'da 31,8 milyar TL açık veren bütçe dengesi Aralık 2020'de 40,7 milyar TL açık verdi. Bu dönemde bütçe gelirleri yıllık bazda %34 artışla 97,6 milyar TL olurken, bütçe harcamaları %32,2 artarak 138,3 milyar TL'ye yükseldi. Aralık 2019'da 27,6 milyar TL olan faiz dışı açık da 2020'nin aynı döneminde 35,8 milyar TL açık vererek yıllık bazda %29,5 artış kaydetti.

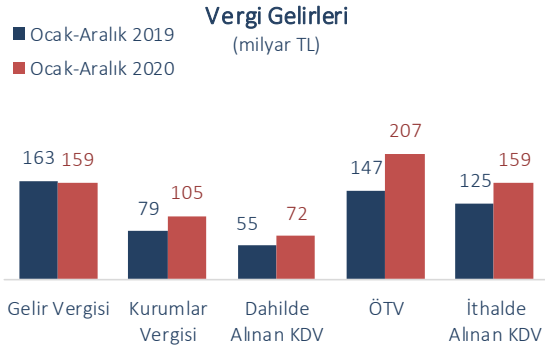
2020 yılında bütçe açığı 172,7 milyar TL'ye yükseldi.

2019 yılında 124,7 milyar TL olan bütçe açığı 2020 yılında %38,5 artışla 172,7 milyar TL'ye çıktı. Bu dönemde bütçe gelirleri %17,6, bütçe harcamaları %20,2 arttı. 2019 yılında 24,8 milyar TL açık veren faiz dışı denge, 2020 yılında da 38,8 milyar TL açık verdi.

Vergi gelirlerindeki yıllık artış Aralık'ta %29,4...

Vergi gelirleri Aralık ayında %29,4 ile hızlı artış kaydetti. Bu dönemde dahilde alınan katma değer vergisi ve özel tüketim vergisindeki (ÖTV) artış öne çıktı. Aralık'ta yıllık bazda artan yurt içi otomobil satışlarının ve Eylül ayından itibaren uygulamaya alınan yeni ÖTV oranlarının da etkisiyle motorlu taşıtlardan alınan ÖTV yıllık bazda %171 ile hızlı artış sergiledi. Öte yandan, bu dönemde alınan bağışlar ve yardımlar ile özel gelirler kaleminde gözlenen %115'lik azalış dikkat çekti.

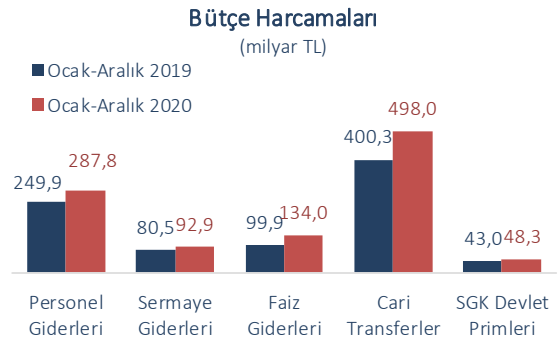
Yıllık gelişmelere bakıldığında da vergi gelirlerinin 2019'a kıyasla %23,6 ile hızlı artış kaydettiği görülüyor. Diğer taraftan bu dönemde salgına bağlı gelişmelerin de etkisiyle teşebbüs ve mülkiyet gelirleri %36,6, alacaklardan tahsilat da %23,4 oranında azalarak bütçe gelirlerindeki artışı sınırlayan kalemler oldu.



Faiz giderlerinde hızlı artış...

Cari transferler kalemi Aralık'ta hanehalkına yapılan transferler ile hazine desteklerinin etkisiyle bütçe harcamalarındaki artışta etkili olmayı sürdürdü. Bu dönemde sermaye transferlerinde ve sermaye giderlerindeki yıllık sırasıyla 100,2'lik ve %48,2'lik artışlar dikkat çekti. Aralık ayında yıllık bazda yüksek oranlı artış kaydeden bir diğer kalem de borç verme giderleri oldu.

Yıllık gelişmelere bakıldığında 2020 yılında faiz harcamalarının 2020 yılında %34 artışla 139 milyar TL'ye ulaştığı izlendi. Bu tutarın %71'i iç borç faiz ödemelerinden, %19,8'i dış borç faiz ödemelerinden oluştu. Bu dönemde faiz dışı harcamalar arasında cari transferler ile mal ve hizmet alım giderlerindeki artışlar öne çıktı.



Beklentiler...

Merkezi yönetim bütçe dengesi 2020 yılı genelinde koronavirüs salgınının etkisi altında kaldı. Bütçe açığı sene başında belirlenen hedefi %24,4 aşarken, Eylül 2020'de yayımlanan Yeni Ekonomi Programı'nda (YEP) yer alan tahminin %72,2'si düzeyinde gerçekleşti. Hükümet tarafından 2020 yılında %3,6 düzeyinde gerçekleştiği tahmin edilen bütçe açığının GSYH'ye oranı için 2021 yılı hedefinin de revize edilerek %3,5 düzeyinde belirlendiği açıklandı. 2021 yılının ilk yarısında bütçe dengesi üzerinde vergi ertelemelerinin süresinin uzatılması ile salgının ekonomi üzerindeki etkilerini sınırlandırmak amacıyla alınacak olası önlemler etkili olmayı sürdürecektir. Tek seferlik gelir imkânının da sınırlı olduğu 2021 yılında bütçe disiplini açısından vergi gelirleri ve tasarruf politikaları belirleyici olacak.

Merkezi Yönetim Bütçesi

	Aralık			Ocak-Aralık			(milyar TL)		
	2019	2020	% Değişim	2019	2020	% Değişim	2020 Bütçe Hedefi	YEP Tahmini	YEP Gerç./ Tahmini (%)
Harcamalar	104,6	138,2	32,2	999,5	1.202,2	20,3	1.095,5	1.212,3	99,2
Faiz Harcamaları	4,2	4,9	17,4	99,9	134,0	34,0	138,9	137,4	97,5
Faiz Dışı Harcamalar	100,4	133,4	32,8	899,5	1.068,3	18,8	956,5	1.074,9	99,4
Gelirler	72,8	97,6	34,0	875,8	1.029,5	17,5	956,6	973,1	105,8
Vergi Gelirleri	60,6	78,5	29,5	673,3	833,1	23,7	784,6	790,7	105,4
Diğer Gelirler	12,2	19,1	56,5	202,5	196,4	-3,0	172,0	182,4	107,7
Bütçe Dengesi	-31,8	-40,7	27,9	-123,7	-172,7	39,7	-138,9	-239,2	72,2
Faiz Dışı Denge	-27,6	-35,8	29,5	-23,8	-38,8	63,3	0,1	-101,8	38,1

Not: Rakamlar yuvarlamalardan ötürü toplamı vermeyebilir.

İktisadi Araştırmalar Bölümü

İzlem Erdem Bař Ekonomist izlem.erdem@isbank.com.tr	İlker řahin Uzman ilker.sahin@isbank.com.tr
Alper Gürler Birim Müdürü alper.gurler@isbank.com.tr	Gamze Can Uzman gamze.can@isbank.com.tr
Dilek Sarsın Kaya Müdür Yardımcısı dilek.kaya@isbank.com.tr	Kaan Tuncalı Uzman Yardımcısı kaan.tuncali@isbank.com.tr

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.